

آينه

اقتصاد

- سیدعلی میرفتاح:** وقتی به جبهه ضدامپریالیستی

حوزه بالکان می‌رویم نه با ریش مردها کار داریم، نه با مقتعه زنان. در امریکا لاتین حتی کمونیست‌ها را دعوت می‌کنیم تا با ما دو مبارزه با امپریالیسم شریک بشوند. خیلی هم خوب. کار درست همین است. عقلی و شرعی باید با طوایف مختلف متحد شویم تا امریکا پترسد و پا پس بکشد. اتفاقا سیاست جمهوری اسلامی در حوزه بین‌الملل خوب و معقول و قابل دفاع است. با چینی‌ها و روس‌ها و مانوئیست‌ها و کمونیست‌ها شریک می‌شویم تا شر سرمباریه‌داری امریکا را از سر خود کنیم. کم نیست، اما به داخل که می‌رسیم یک‌باره رفتارمان تغییر می‌کند، تنگ‌نظر می‌شویم، مته به خشخاش می‌گذاریم و سر یک تار مو، ملت را از خود دور می‌کنیم ... یکی از علمای بزرگوار که در دفتر اسلامی لندن کار می‌کرد می‌گفت «یک روز یک پسر ایرانی با موی بلند به دیدنم آمد تا سوال شرعی‌اش را جواب دهم. آمده بود حکمی بپرسد. از آنجایی که می‌خواستم جذبدش کنم با لحن این و پدرانه گفتم چه موی بلند و آراسته‌ای. احسنت. آیا می‌دانی پیامبر هم موهای‌شان بلند بود و روی شانه‌شان می‌ریخت؟ جوان نگاه ملامت‌باری به من کرد و گفت اگر در همان ایران با این لحن با من حرف می‌زدید من امروز غربت‌نشین نبودم. اما در تهران مرا به جرم موی بلند تحقیر کردید، سرم را تراشیدید و جلوی خانواده و دوست و آشنا و غریبه، سرفاکنده‌ام کردید. حالا که الاخون والاخون لندن شده‌ام، از محاسن موی بلند می‌گویند؟»

ایران

لزوم واکنش هوشمندانه به نقض برجام

● **رحمان قهرمانپور، کارشناس مسائل استراتژیک:** بر اساس برجام مقرر شده بود که ذخایر اضافی آب‌سنگین راکتور آب سنگین اراک در عمان ذخیره و به فروش برسد که این روند در دوره ترامپ متوقف شد. ایران می‌تواند در واکنش به این اقدام آب‌سنگین را به این دلیل که امریکا به تعهد خود مبنی بر خرید آن عمل نکرده است، در کشور خود ذخیره کند. از سوی دیگر ایران در برابر تأخیر در روند اجرای سازوکار مالی اروپا موسوم به «اینسکس» و تعلیقی که به موجب این تأخیر در مناسبات تجاری ایران و سایر کشورها به وجود آمده است، می‌تواند اجرای بخش‌هایی از تعهدات هسته‌ای‌اش را منوط به پیشرفت پروسه اجرایی «اینسکس» کند. به عنوان مثال اعلام کند ارسال مرادار اورانیوم غنی‌شده ایران به خارج از کشور را تا زمان عملیاتی‌شدن این‌کاتال مالی متوقف می‌کند. چنین اقدامی باید بر پایه یک برنامه طراحی‌شده و منظم باشد به این ترتیب که اعلام کند در چارچوب برجام چه کارهایی می‌تواند انجام دهد که در عین عبورنکردن از مرزهای حقوقی آن، پاسخ مؤثری هم به طرف مقابل داده شده باشد و محرکی باشد تا آنها جهت تأمین منافع مورد نظر تهران فراتر از مواضع شفاهی اقدام کنند.

مشارکت‌ها

دست‌ترامپ‌راخوانده‌ایم

● **حسن بهشتی‌پور، کارشناس مسائل سیاست خارجی:** با عنایت به اینکه پیش‌تر روسیه اقدام به خرید آب‌سنگین‌های ایران و نیز تبادل اورانیوم غنی‌شده کرده است به‌نظر می‌رسد بخشی از تحریم‌های تازه ترامپ با این هدف وضع شده که دیگران در موضع نقض برجام قرار گیرند؛ بنابراین در درجه نخست باید دید واکنش روسیه نسبت به این تحریم‌های جدید چه خواهد بود چون اگر سایر طرف‌ها به تحریم‌های آمریکا تن ندهند به‌معنای نقض برجام توسط آنان خواهد بود. از سویی ترامپ درصدد است با تنگ‌ترکردن عرصه برای ایران مقامات تهران را به خروج از برجام وادار نماید تا زمینه برای بازگشت قطعه‌نامه‌های شورای امنیت علیه ایران فراهم و رژیم‌های حقوقی بین‌المللی علیه ایران دوباره احیا شوند اما به اعتقاد من ایران دست ترامپ را خوانده و در تله او نخواهد افتاد. به‌عبارتی، اگرچه آمریکا اینک دو مورد جدید را در برجام هدف تحریم قرار داده اما ایران به خوبی می‌داند در هفته‌ها و ماه‌های آینده امریکا موارد جدیدی را نیز مشمول تحریم خواهد کرد.

جمهوری اسلامی

قهرمانان طرح‌های ناکام

● ای کاش فرد عاقلی در آمریکا برای ترامپ توضیح می‌داد که از طرح ناکام تشکیل ائتلاف ۵۴ کشور عربی و اسلامی علیه ایران که فقط چند ساعت دوام آورد، چه نفعی برد؟ یا از طرح تشکیل ناتوی عربی علیه ایران چه انتظاری دارد؟ یا از سیاست ابلهانه‌اش در راه به‌رسمیت‌شناختن الحاق بیت‌المقدس و جولان به اسرائیل به جز انزواي آمریکا چه چیزی عایدش گردید؟ با رفتار ترامپ شاید هیچ فرد عاقلی در اطراف وی باقی نمانده باشد و سایرین هم ترجیح می‌دهند که از این عنصر خودشیفته و روانی فاصله بگیرند ولی در نهایت حقایق عینی و ملموس، تأثیرات ماندگار خود را نشان می‌دهند و ثابت می‌کنند که ترامپ حتی با تکیه بر نقش لابی صهیونیستی «ایک» و دلارهای بادآورده قارون‌های نفتی هم نتوانسته چیزی را تغییر دهد و تثبیت کند.

politics@sharghdaily.ir

دیپلماسی

سفیر برزیل: ایران می‌تواند در شرایط تحریم روی کمک ما حساب کند

کشور را ۲.۵ میلیارد دلار اعلام کرد و افزود: «مسئله مهم این است که این حجم مبادلات عمدتا مربوط به صادرات از سوی برزیل به ایران است و واردات چندانی از ایران نداریم».
سفیر برزیل ادامه داد: «در کنار این حجم صادرات به ایران، حدود دو میلیارد دلار کالا از محصولات کشورهای دیگر نیز از طریق برزیل به ایران صادر می‌شود».
سانتو ایران را یکی از بزرگ‌ترین واردکننده‌های ذرت برزیل عنوان کرد و افزود: «در کنار ذرت، سویا و گوشت برزیل هم سهم عمده‌ای از صادرات برزیل به ایران را تشکیل می‌دهد».

مشتاق واردات محصولات «پتروشیمی» از ایرانیم

او با بیان اینکه رویکرد دولت برزیل بالانس‌کردن حجم صادرات و واردات این کشور با ایران است، گفت: «شرکت‌های برزیلی سهم بسیاری در مصرف محصولات پتروشیمی دارند و یکی از محصولات بسیار مشتاق هستیم از ایران وارد کنیم، اوره و آمونیاک است. همچنین بسیار علاقه‌مندیم از ایران بیوتیم (قیر طبیعی) وارد کنیم».
سفیر برزیل در ایران بر همکاری مشترک کارخانجات برزیلی و ایرانی تأکید کرد و افزود: «می‌توانیم تکنولوژی‌های روز دنیا در برخی صنایع، از جمله تولید شکر و تولید اتانول از نیشکر در از اختیار ایران قرار دهیم».
سانتو افزود: «درحال‌حاضر برزیل بزرگ‌ترین صادرکننده شکر در دنیاست و در همین راستا پیشرفت‌های خوبی در زمینه توسعه و ارتقای تجهیزات تولید شکر داشته‌ایم که می‌توانیم دانش این تکنولوژی‌ها را در اختیار ایران قرار دهیم».
او گفت:

«همچنین با توجه به حجم بالای تولید نیشکر در برزیل، توانسته‌ایم از بقایای نیشکر تولید انرژی و برق کنیم و هم‌اکنون کارخانجات تولید شکر در برزیل، برق مصرفی خودشان را تولید می‌کنند و مازاد آن را به کارخانجات دیگر می‌دهند و می‌توانیم این تکنولوژی را نیز در اختیار ایران قرار دهیم».
سانتو با بیان اینکه برزیل اولین صادرکننده «اتانول» در دنیا نیز هست، افزود: «هم اکنون در برزیل از نیشکر، اتانول تولید می‌کنیم و درحال‌حاضر خودروهای ما با از اتانول یا از بنزین دارای ترکیبات اتانول استفاده می‌کنند».
او ادامه داد: «کارخانجات تولید خودرو در برزیل از همان محل کارخانه، خودرو را طوری طراحی می‌کنند که با اتانول یا بنزین دارای ترکیبات اتانول حرکت کنند، بدون اینکه خودروی ضعیفی باشند و می‌توانیم این تکنولوژی را هم در اختیار ایران قرار دهیم».
سفیر برزیل گفت: «آماده همکاری با ایران در حوزه ارائه تکنولوژی تصفیه آب و فاضلاب هستیم. همچنین می‌توانیم تکنولوژی‌های روز در حوزه تجهیزات بیمارستانی و بهداشتی را به ایران ارائه کنیم».

مشکل بنادل «ارز» برای تجارت با ایران نداریم

او درباره نحوه تجارت با ایران با توجه به تحریم‌های موجود نیز گفت: «در مورد انتقال سرمایه مشکلی از طریق بانک‌های برزیل با ایران وجود ندارد و به راحتی می‌توانیم با هم همکاری داشته باشیم».
سفیر برزیل ادامه داد: «درخصوص شرکت‌های برزیلی هم اگر مشکلی در زمینه انتقال ارز و سرمایه وجود داشت،

جواد ظریف در جریان دیدار با حسن روحانی

جواد ظریف در گفت‌وگو با الجزیره انگلیسی

دوست داریم با عربستان رابطه خوبی داشته باشیم

گروه ب می‌نامم (بی‌بی، بن ژائد، بن‌سلمان، بولتون) که ترامپ و آمریکا را به سمت درگیری و عواقبی فاجعه‌بار سوق می‌دهند و متأسفانه آنها اولین کسانی هستند که بر اثر عواقب (چنین تحرکاتی) آسیب خواهند دید.

ظریف در توضیح اینکه آیا این به معنای آن است که ایران مقابله‌بمثل خواهد کرد و بی‌ثباتی بیشتر در منطقه ایجاد خواهد شد، گفت: ثبات این منطقه برای ما بسیار مهم است و ما می‌خواهیم با تمام همسایگانمان و با همه کسانی که عضو شورای همکاری خلیج‌فارس هستند روابط خوبی داشته باشیم و این را از طریق کمک به قطر که از سوی برخی اعضای گروه ب به مخاطره افتاده وجود دارد، ثابت کرده‌ایم و در کنار دوستانمان در منطقه خواهیم ایستاد. ما در جریان کودتای ترکیه در کنار این کشور بودیم و وقتی کردستان عراق مورد حمله داعش قرار گرفته بود، در کنار آنها ماندیم؛ همیشه هواخواه ثبات در این منطقه هستیم. ما دوست داریم با عربستان سعودی و امارات متحده عربی و هر عضو دیگری از شورای همکاری خلیج‌فارس روابط بسیار خوبی داشته باشیم؛ به این امیدواریم و انتظار ما این است. اما ملامت‌های طرفین این کشورها تهدید و اجبار آشکار و ظریف در پاسخ به سؤال دیگری درباره ادعای ایجاد تنش در منطقه از سوی ایران گفت: به تاریخ آنها نگاهی بیندازید. چه کسی بود که از صدام حسین زمان حمله به ایران حمایت کرد؟ چه کسی از طالبان حمایت کرد، وقتی افغانستان را تحت کنترل درآورد؟ چه کسی از القاعده، داعش و النصرة حمایت کرد؟ چه کسی اکنون در لیبی و سودان مداخله می‌کند؟ فقط به واقعیت‌های موجود نگاهی بیندازید؟ چه کسی موجب رنج قطر شد؟ چه کسی یک خبرنگار را تکه‌تکه کرد و چه کسی سر از تن ۳۷ نفر جدا کرد؟ آیا این ایران است؟ واقعیت‌های موجود را ببینید، نیازی نیست که به ادعاها توجه کنید. چه کسی به کمک کویت رفت؟ چه کسی به کمک قطر رفت وقتی در رنج بودند؟ چه کسی از عراق‌ها و کردهای عراق حمایت کرد، وقتی که داعش پشت در خانه آنها بود. ببینید که چه کسی مسئول این ناخوشی‌ها است؟

او همچنین درباره اقدامات سلطه‌جویانه رژیم صهیونیستی در منطقه گفت: چه کسی در حال تحت کنترل درآوردن قلمرو کشورهای دیگر است؟ چه کسی در حال به‌وجودآوردن تسلیحات هسته‌ای است؟ چه کسی روستاها را ویران می‌کند و تا حد زیادی حقوق اولیه مردم فلسطین را نادیده می‌گیرد؟ چه کسی متجاوز است که همه را در منطقه مورد حمله قرار داده است؟ از جمله به تأسیسات هسته‌ای اوسیراک عراق گرفته تا بمباران روزانه سوریه، اردن، فلسطین و لبنان. به تاریخ نگاه کنید. آنها این سیاست آتش‌افروزان را به همه تحمیل می‌کنند. همه قربانی این (سیاست) خواهند بود. آمریکا هیچ سودی نخواهد برد. رئیس‌جمهوری ترامپ گفت که هفت تریلیون دلار در منطقه ما خرج کرد، منطقه ما را نابود کرد و دست خود را به خون مردمش آغشته کرد و آمریکایی‌ها بدون هیچ هدفی جان باختند.

در پایگاه نظامی الجفیر مستقر است و آن گونه که کاخ سفید مدعی است هدف از استقرار ناوگان پنجم نیروی دریایی آمریکا حفظ و حراست از منافع این کشور در خلیج‌فارس، دریای عمان، دریای سرخ، خلیج عدن و بخشی از دریای سرخ است. این وضعیت به معنای آن است که منامه با توجه به استقرار این پایگاه در الجفیر، مستنظر به حمایت واشنگتن است. ضمن آنکه ایران باید نیم‌نگاهی هم به ائتلاف‌هایی داشته باشد که مکرر و به‌شوایی ریاض و متحدان علیه آن در منطقه صورت می‌گیرد. حال و اگرچه ایران مطمئن به ناتوانی آمریکا در به‌صفرسازندن صدور نفت ایران است، تحت این شرایط بهتر آن است که برای مقابله به بی‌اثری اقدامات واشنگتن به راهبردها و ائتلاف‌هایی روی آورد که مخالفتی با سیاست فشار حداکثری و شکنستن و متحدان دارند. از طرف دیگر، فراموش نکنیم که ایده تعامل سازنده با جهان دولت روحانی قرار بود که تنش‌زدایی، اعتمادسازی، منشورگرایی، امنیت‌زدایی منطقه‌ای، بهبود چهره و ارتقای پرستیژ ایران، دیپلماسی فعال و روابط سالم با همسایگان را جایگزین سیاست چالش، تنش‌زایی و رادیکالیسم دولت پیشین کند.

نخواهد توانست درباره تنگه هرمز یا خلیج فارس اقدامات پیوسته‌ای انجام دهد که اگر چنین کاری انجام دهد، با مقابله‌بمثل ایران مواجه خواهد شد که من فکر نمی‌کنم چنین اقدامی از سوی آمریکا در میان باشد. ما به فروش نفت خود و پیگیری مشتریان ادامه خواهیم داد و همیشه به یاد خواهیم داشت که چه کسانی در روزهای سخت با ما همکاری کردند. وزیر امور خارجه کشورمان سپس درباره این موضوع که اثربخشی این تحریم‌ها به این بستگی دارد که آیا مشتریان نفتی ایران به خریدن نفت ایران ادامه می‌دهند یا نه، گفت: دو نکته وجود دارد؛ اول آنکه هیچ یک از این کشورها تحریم‌های آمریکا را تحریم‌هایی قانونی نمی‌دانند، ممکن است شرکت‌های خصوصی این کشورها تهدید و اجبار آشکار و سخت‌گیری آن در این مسائل در کوتاه‌مدت احتیاط کنند اما من فکر نمی‌کنم در میان‌مدت و بلندمدت احتیاط کنند که خرید نفت را کاهش دهند اما این وضعیت به این معنی نیست که دولت آن کشورها موافق هستند و در واقع اعلام کرده‌اند که تحریم‌های آمریکا را به رسمیت نمی‌شناسند.

مجری الجزیره از برنامه ایران برای ممانعت از تأثیر فشار آمریکا بر مردم ایران پرسید و ظریف تصریح کرد: اول از همه به تعامل با شرکایمان ادامه خواهیم داد. طرح‌های متعددی را پایه‌ریزی کرده‌ایم که یکی از آنها در بلندمدت به زیان آمریکا خواهد بود و در حال همه‌گیرشدن است که استفاده‌نکردن از دلار برای معاملات است. دومی سازوکاری است که در حال ایجاد آن را اروپایی‌ها هستیم و پیش از این با همسایگان خود با چنین‌ها آن را ایجاد کرده‌ایم و آن عدم گردش پول در مرزهایی است که امکان دارد آمریکا در آنجا مداخله کند و کشورهایی را که (بر اساس تحریم‌های آمریکا) به طور غیرقانونی در این کار مشارکت دارند، تحت فشار قرار دهد.

او در ادامه دراین‌باره گفت: من فکر می‌کنم که آمریکا در راستای منافع این کشور عمل نمی‌کند و بیش از اینکه در خدمت منافع آمریکایی باشد در خدمت منافع اسرائیلی است و متأسفانه برخی در منطقه ما خود را با منافع اسرائیلی متحد کرده‌اند، اما این دسیسه گروه کوچکی است که من آنها را

جواد ظریف در جریان دیدار با حسن روحانی

تزاید تنش با اعراب به نفع ما نیست

آل خلیفه، وزیر خارجه بحرین، اخیرا در مصاحبه با روزنامه الشرق‌الاوسط چاپ لندن گفته بود که بشتن تنگه هرمز از سوی ایران تهدیدی آشکار علیه کشورهای حاشیه خلیج‌فارس است و حتی برای یک روز هم به ایران اجازه داده نمی‌شود که تنگه هرمز را ببندد. به دنبال این اظهارات، سخنگوی وزارت خارجه ایران اعلام کرد که تهران از روی خیرخواهی و حق همسایگی به بحرن پیشنهاد می‌دهد که حد دو اندازه خود را در تهدید بزرگ‌تر از خود بشناسد. مقامات بحرین باید بدانند که قرن‌ها پیش حکیمان پارسی گفته‌اند: مگسی کجا تواند که بیفکند عقابی؟
این اظهارات سخنگوی وزارت امور خارجه که بیانگر موضع رسمی تهران در قبال محافل عربی و متحدان است، اگرچه انعکاس نمایش قدرت و اقدامی پیشگیرانه در پاسخ به تصمیم‌های آمریکای عصر ترامپ و متحدان مبنی‌بر به‌صفرسازندن صادرات نفت ایران محسوب می‌شود، اما کمکی به بهبود وضعیت و آنچه ایران در شرایط حاضر به دنبال آن است، نمی‌کند؛ به واقع این‌گونه اظهارات و واکنش‌ها با توجه به تکوین مثلث ضدایران و واشنگتن، ریاض و تل‌آویو، چیزی جز تولید و تزاید بحران در بستر تنش منطقه‌ای و محال و

دیپلمات‌ها

تاریخ شفاهی وزارت امور خارجه

جان بوتون ۲۹ سال پیش

تدوین: حسن علی‌بخشی*

۱- **توهین کنسول آمریکا به ایرانیان در وین**
این‌ خاطره را یک ایرانی مقیم اتریش که پس از انقلاب اسلامی در آتجا اقامت گزیده، در سال ۱۳۶۹ برایم تعریف کرد که ارزش گفتن و تأمل دارد.

این ایرانی می‌گفت: «قبل از انقلاب برای تحصیلات عالی به اتریش آمده بودم. یکی از بستگان نزدیکم که سالمند بود، می‌خواست برای دیدن فرزندش که در آمریکا مشغول به تحصیل بود، به آن کشور برود. او به همین خاطر به وین آمده بود تا بتواند روادید آمریکا را از کنسولگری این کشور در وین اخذ کند». او می‌گفت: «حجم عظیمی از ایرانیان از نیمه‌شب در مقابل کنسولگری آمریکا در وین صف کشیده بودند. حدود ساعت ۸ صبح ناگهان جان بوتون، کنسول آمریکا سر رسید و با صدای بلند با عبارات توهین‌آمیز گفت: «این چه وضعی است؟ چرا اینجا را کثیف کرده‌اید؟ با این وضعیت ویزا نمی‌دهم». بنده تحمل این برخورد توهین‌آمیز ایشان را نداشتم. از صف خارج شده و به طرف او رفتم و گفتم: «اینجا حوزه حکومت اتریش است و شما حق دخالت در آن را ندارید، حرم آمریکا فقط در داخل کنسولگری است و آنجا می‌توانید

انتظارات خود را مطرح کنید». او عصبانی شد و بدون ادامه سخن به کنسولگری رفت. پس از مدت طولانی نوبت من فرا رسید. حضورم در کنسولگری برای ترجمه و ارائه توضیحات ضروری بود. وقتی وارد شدم، مسئول کیشه به‌محض دیدنم، بولتون را خبر کرد. با مأمور کیشه پیش او رفتم. او پس از انتقاد از برخورد من، این جمله‌تکان‌دهنده را گفت: «اگر من از آنهایی که بیرون کنسولگری هستند بخواهم از زبان خود کف خیابانی را که کثیف کردند تمیز کنند تا روادید بدهم، حتما این کار را انجام خواهند داد. ولی از جرات خوشم آمد و به تو روادید می‌دهم».

با گذر زمان به خوبی مشخص می‌شود که او کویی خصومت شخصی و کینه دیرینه نسبت به ایرانیان دارد. وی مکرراً خواهان خاتمه‌دادن به برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) می‌شود و رابطه بسیار نزدیکی با منافقین دارد. او از حامیان جنگ آمریکا علیه عراق بود و همچنان از این تصمیمش دفاع می‌کند. وی همچنین از اقدام نظامی و تغییر رژیم درسوریه و لیبی دفاع کرده است. بولتون که هم‌اکنون به‌عنوان مشاور امنیت ملی کاخ سفید با رئیس‌جمهور آمریکا همکاری دارد، شمشیر را از رو بسته و به بهانه حمایت از مردم ایران از تمامی توطئه‌های هیئت حاکمه آمریکا علیه کشورمان نقش بسزایی دارد.

۲- **موافقت محرمانه شاه برای دفن زبانه‌های اتمی اتریش در کویر ایران**

سرنوشت نیروگاه Zwentendorf اتریش و تصمیم محرمانه محمدرضاشاه پهلوی مبنی‌بر دفن زبانه‌های اتمی در کویر ایران، پیش از انقلاب اسلامی ایران برای مردم کشورمان روشنگرانه است. آن زمان که در سازمان انرژی اتمی مشغول به کار بودم، شایعاتی را شنیدم که گویا شاه با دفن زبانه‌های اتمی کشورهایی از اروپا، به‌خصوص اتریش در ایران موافقت کرده است. این شایعه ذهن مرا به‌عنوان یک ایرانی مشغول کرده بود و آزار می‌داد تا اینکه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی بنده به‌عنوان رئیس مرکز تحقیقات هسته‌ای انتخاب شدم. روزی در حال مرور وضعیت قرارداده‌ها و موافقت‌نامه‌های قبل از انقلاب بودم که به یک سند تاریخی برخورد و متوجه شدم که تمامی آن شایعات، واقعی بوده است. این سند محرمانه مربوط به پاسخ مثبت شخص محمدرضاشاه به درخواست دفن زبانه اتمی اتریش در کویر ایران بود.

این‌ یک نمونه و یک سند بسیار مهم از تصمیم‌گیری‌هایی است که در آن زمان انجام می‌شد؛ به عبارت دیگر تصمیم‌گیری‌های محرمانه‌ای که در آن رژیم به نفع کشورهای غربی صورت می‌گرفته است. البته پس از آن واقعه، وقتی به وین رفتم، صحت این موضوع برای من روشن‌تر شد. زیرا رئیس نیروگاه Zwentendorf اتریش نیز این موضوع را تأیید کرد و گفت: یکی از مشکلاتی که ما داشتیم گروه‌های مخالف روی آن انگشت گذاشته بودند، موضوع زباله یا سوخت مصرف‌شده و پسماند این نیروگاه بود که با پیروزی انقلاب اسلامی ایران برای همیشه حذف شده بود؛ زیرا با پیروزی انقلاب، موضوع دفن زباله اتمی اتریش در ایران کاملا منتفی شده بود و مخالفان اهرم جدی‌تری برای متوقف‌کردن این پروژه و عدم موافقت با راهدانازی آن پیدا کرده بودند؛ حتی شنیدم که اتریشی‌ها در این زمینه با روسیه نیز وارد گفت‌وگو شده بودند تا این کشور را راضی کنند که سوخت مصرف‌شده از این نیروگاه را دریافت کند. درهرحال موضوع سرنوشت این نیروگاه با لغو تصمیم شاه در رابطه با دفن زباله هسته‌ای در کویر لوت نیز مرتبط است.

***رئیس اداره تاریخ شفاهی وزارت خارجه**

منبع: خاطرات دکتر علی‌اصغر سلطانیه (سفیر اسبق جمهوری اسلامی ایران نزد آژانس بین‌المللی انرژی اتمی)